

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

„Steagul“ nostru.

În curând se împlinesc, precum am pomenit în nrul trecut, *patru ani de zile*, de când „Foaia Poporului“ și-a ridicat și desfășurat falnicul seu steag în mijlocul poporului românesc.

Și pe unde a ajuns a strălucit în vremea aceasta steagul ei, pe unde a străbătut „Foaia Poporului“, mult bine a adus poporului nostru. În urma sa lumină s'a făcut, poporul s'a deșteptat, a început să-și cunoască drepturile sale naționale, să vadă cine sunt prietenii și dușmanii neamului românesc și s'a stîrnit și la țeranul nostru dorința de-a cetii și serie, dorința de-a da înainte, mereu înainte.

Aceste sînt mari câștiguri, mari foloase față de vremile de mai nainte și față de starea în care ne aflăm noi atunci. Cu toate aceste însă trebuie să mărturisim, că pe calea grea și lungă a înaintării noi ne aflăm numai la început. Căci ce sînt 4, 5, chiar 10 ani în viața unui popor? Sînt puțin, sînt ca un picur de apă în un lac întins, care picur însă tot se simte, tot face crețe pe fața apei liniștite. Pildă avem în privința aceasta la alte popoare, cari stau pe o treaptă mai înaltă de înaintare, ca noi. Aceste popoare au luptat și au muncit nu zeci, ci sute de ani într'una, fără preget, fără descurajare, mai multe rînduri de oameni unul după altul și numai așa au ajuns să-și câștige drepturi și să-și întemeieze starea bună, la care sînt azi.

Așa trebuie să facem și noi; calea ce au urmat-o ele, trebuie să o străbatem și noi. Un bun și mult făgăduitor început am făcut, și acum lucrarea începută trebuie să o ducem cu stăruință înainte.

De acest gând, de această dorință trebuie să fie pătuns fiecare din noi, întreg poporul românesc. *Putere este în noi, numai voința să nu ne lipsească*, și atunci pe calea înaintării nimenea nu ne poate ține în loc. Dacă dușmanii pe-deci ne vor pune, precum ni-au pus și până acum, noi punînd umăr la umăr și avînd voință tare, harnici vom fi a le delătura, a le rupe și a trece peste ele.

„Foaia Poporului“ cu drag și cu însuflețire s'a pus dela început în slujba înaintării neamului românesc, și va sta și de aci înainte neclintită și neînfricată la postul seu. Dragostea și iubirea neamu-

lui, dorința de a vedea drepturile poporului nostru câștigate și bunăstarea-i asigurată, și a dat tărie și curaj în trecut și îi dau și pentru viitor.

Sus ridicăm steagul înaintării și sus și drept îl vom ține întotdeauna.

Și dacă „Foaia Poporului“ a mulțumit în trecut pe cetitorii sei, precum despre aceasta avem dovezi nenumărate, în viitor îi va mulțumi și mai mult. Am cunoscut dela început poporul nostru, dar' acum după o legătură și atingere mai lungă cu el, îl cunoaștem și mai bine, am învățat a-i cunoaște păsurile, dorințele și durerile lui.

Vom nîsuși deci, căișuziți de sfînta dragoste de neam, a face în viitor „Foaia Poporului“ tot mai bună și tot mai folositoare pentru poporul dela țeară; ne vom sili a da țeranului povețe și învățături în toate privințele, cari dacă le va urma, bine și fericire va câștiga.

Noi nici o jertfă nu vom cruța, ca foaia tot mai bună și folositoare să se facă pentru poporul nostru, de oare-ce scopul ei *nu e câștigul bănesc*. Aceasta se vede de acolo, că *o foaie poporală mai ieftină ca a noastră nu este nicăiri*, la nici un popor.

O mică socoteală ne va încredința despre acest adevăr. Din prețul de prenumărare de *doi fl.*, se dau pe postă *52 cr.*, căci pe an es 52 de numeri. Hîrtia (1 coală și jumătate de număr) costă la acești 52 numeri *78 cr.* Deci posta și hîrtia face 1 fl. 30 cr. Mai rămân 70 cr. pentru lucru, adică pentru scrierea articolilor, culegerea literelor și tipărirea foii și de oare-ce un abonat primește 78 coale tipărite pe an, nu se vine *nici un crucer* de coală pentru lucrul cel mai greu, pentru scrierea și tipărirea foii. Dar' afară de postă, hîrtie și plățirea lucrului, mai sînt încă multe alte cheltueli, precum pachetarea foii, ținerea socotelilor ei în rîndială ș. a., dar' apoi unde sînt cele mai mari spese *procesele și pedepsele*, ce ni-le pun stăpînitorii de azi dușmănoși nouă și neamului nostru.

„Foaia Poporului“ a avut până acum nouă procese, cari au costat mai multe mii de florini. Numai în procesul din urmă din anul acesta s'a pus foii 500 fl. pedeapsă, afară de cheltuelile de proces și de ținerea redactorului nostru în temniță.

Dacă luăm în băgare de seamă aceste, ușor ne vom încredința, că „Foaia Poporului“ se dă mai pe nimica, de tot ieftin.

Chiar de aceasta ne mirăm, cum de ea nu se lățește mai mult, decât este lățită. Știm, că cei-ce odată o abonează, mai nici unul dintre ei nu se lasă de ea, dar' aceasta nu e destul, ci fiecare din abonați trebuie să fie un apostol al foii, să o facă cunoscută, să o lățească.

Desfășurînd deci de nou steagul „Foi Poporului“, în vederea unui an nou ce vine, în care foaia noastră intră în anul al V-lea al vieții sale, ne îndreptăm cu încredere și iubire către cetitori să ne spriginească, să ne tindă mîna de ajutor, ca să putem merge înainte.

Îi rugăm să se silească a o lăți în cercul prietenilor și cunoscuților. Fiecare abonat afară de abonamentul seu, să câștige cel puțin un nou abonat, dacă nu mai mulți pe lângă sine.

A sprigină din toate puterile și a lăți „Foaia Poporului“ este o datorință națională, de oare-ce ea pentru neam și al lui bine să luptă.

Tot mai mult îi cunosc. În ziarul de frunte din Paris „Le Nord“ au eșit zilele trecute mai mulți articoli, cari se îndeletnicesc cu alegerile dietale din urmă și cu trebile politice dela noi. Din ele se vede, că străinătatea tot mai mult îi cunoaște pe stăpînitorii nostri, tot mai mult es la iveală volnicile și fărădelegile lor. În articolii acestia se descriu pe lung mișeliile și volnicile la alegeri arătându-se, că ele *„s'au făcut sub domnia înfricării și a silei desfrînate“*.

Vorbind despre *naționalități*, se spune, că popoarele nemaghiare nu au votat, n'au luat parte la alegeri, numai *Slovacii*, dar' acestia au spriginit numai pe candidații *partidului poporal*, care vrea se șteargă legile păgâne, aduse de guvern și se poartă mai cinstit față de popoarele nemaghiare.

Vězînd aceasta guvernul și temîndu-se de întărirea partidului poporal, a voit să câștige pe partea sa pe *Slovaci*. A încercat deci a-i campăra cu bani, a-i amenința, dar' n'a isbutit; a trimis pe capul lor gendarmi și soldați, dar' n'a isbutit, nici cu binele nici cu rîul.

După-ce toate aceste volnicii se descriu pe larg în „Le Nord“, să încheie articolii astfel:

„Slovacii au resistat săbiilor și puștilor, și cele 200.000 de soldați înarmați, cari au tost trimiși pe ei, n'au fost în stare să-i oprească a alege 20 de deputați ai partidului poporal.

La alegerile viitoare, când Slovaci vor începe lupta pentru ei, vor trimite împreună cu frații lor: Sârbii și Românii o ceată destul de numeroasă în parlamentul dela Buda-pesta, ca se țină pe Maghiari în frâu.

Ministerul Bánffy a învins, dar' puterea stăpânirii maghiare este sdruncinată în temelile ei.

Această deșteptare a naționalităților apăsate este începutul sfârșitului, și în curând atotputernicia maghiară va fi ștearsă.

Sinodul din Blaj.

Unul dintre cele mai însemnate fapte, ce s'au petrecut în zilele din urmă, este pentru noi sinodul, care s'a ținut la Blaj în săptămâna trecută. Acest sinod este însemnat, nu numai pentru-că e un lucru rar, ci și pentru aceea, că el a adus hotăriri de mare însemnătate pentru biserica cărmuită de Înalt Preasfinția Sa metropolitul *Victor Mihályi*, care a conchemat acest sinod.

Este abia un an și jumătate de când metropolitul *Victor* a ocupat strălucitul scaun al Blajului, și eată că a și chemat clerul la un sinod, ca și care nici în Blaj nu s'a mai ținut de mulți ani.

Era o dorință mare a metropolitului, ca să adune în giurul seu protopopii și preoții sei, ca să-i cunoască și să se sfătuiască cu ei asupra trebilor mai de frunte bisericești. Aceasta a spus-o în susși Excelența Sa în vorbirea, care a rostit-o la deschiderea sinodului.

„Dela ziua, în care am cuprins aceasta solie — zice metropolitul *Victor* în vorbirea sa — stat-am cu deadinsul de lucru, ca să cunosc limpede starea bisericilor archidiece-sane; de un an și jumătate avui privilegiu a da față cu mulți din veneratul cler și din poporul credincios; a asculta dorințele multora și a le implini după împregiurări. Și dacă nu mi-s'a putut încă să es, pe cum aș fi dorit, măcar și numai pe la locurile cele mai de frunte, ca să cunosc pe fiii credincioși de sub ascultarea acestui sfânt scaun arhiepiscopesc: am cugetat în Domnul a fi potrivit și folositor, să vă rog, ca să osteniți încoace. Și

acum îmi saltă inima de bucurie văzându-vă adunați, ca întru această cinstită corporațiune a sinodului archidiece-san să am și eu mângâierea de a vă vedea și a vă cunoaște și a mă bucura în Domnul de voi“.

Aceste cuvinte ale bunului metropolit, cu care cuvinte a întâmpinat pe părinții sinodului, ne arată și scopul, ce l-a avut sinodul.

În aceste timpuri grele, când ni-s'au atacat și cele mai sfinte așezăminte ale bisericii, când ne sânt amenințate și școalele și când stăpânirea înrăită și împăgănită nu știe de nimic, nici de drept, nici de oameni, nici de Dumnezeu, în aceste timpuri luptă grea poartă și capii bisericilor noastre.

Brazii cei mai înalți sânt mai întâiu atinși de toate vijeliile. Așa și în societatea omenească, cei mai sus puși au de a susține mai multă luptă.

Mai ales la noi Românii, capii bisericești au pe lângă cinstea cea mare și mari greutăți. Pentru-că la noi legea și limba, neamul și biserica, strâns legate una de alta, pe cât de scumpe ni-s' noue, pe atât de pismuite și dușmănite sânt din partea dușmanilor nostri.

De multă tărie, de mare însuflețire au deci lipsă capii nostri bisericești, ca se poarte lupta grea la care sânt chemați.

E bine deci când ei adună în giurul seu și pe fruntașii clerului, ca să le audă sfaturile și să le cunoască dorințele, ori necazurile, de cari părtași sânt preoții nostri, alătura cu poporul ce păstoresc.

De aceea un sinod pentru noi Românii e totdeauna un lucru bun, un izvor de încurajare, întărire și luminare.

Sinodul conchemat la Blaj a ținut trei zile întregi. Au luat parte la acest sinod toți canonicii din Blaj și toți protopopii din eparchie, având lângă sine fiecare și câte un preot ales anume de ceilalți preoți. Au fost peste tot vr'o 70 dintre cei mai fruntași ai clerului.

În sinod s'au luat la desbatere toate trebile bisericești și școlare, și s'au luat hotăriri pentru bună paza lor, și pentru înflorirea și înaintarea lor.

Cu mângâiere trebuie să privim deci la sinodul din Blaj, dorind ca lucrările lui să fie binecuvântate. Aceasta va și fi, dacă poporul va asculta de conducătorii sei, de preoți, și va lucra, ca ceea-ce ei spre binele bisericii și al școalei voesc se facă, să și poată face.

Tot despre moștenire.

S'a spus, că în linia dintăiu vine ținută în vedere din partea legii moștenirea testamentară, și numai după aceea se face loc moștenirii legale. Asta se înțelege așa, că de pildă testamentul se atacă cu proces, pentru greșeli de forme, și judecătoria îl nimicește. În cazul acesta testamentul se ia ca-și-când n'ar fi, adecă întocmai ca-și-cum nici nu s'ar fi făcut, ear' moștenirea se împarte între următorii legali. Ori apoi așa, că testatorul, adecă acela care a făcut testamentul, a înșirat în testament numai o parte din averea sa, ear' cealaltă parte nu. În acest cas următorilor din testament li-se va da aceea-ce a zis testatorul să li-se dea, ear' cealaltă parte de avere se împarte după moștenirea legală. În fine se înțelege și așa, că aceia cărora li-s'a lăsat averea cu testament nu voesc să o primească, în care cas asemenea se privește testamentul ca nefiind, și în moștenire intră următorii legali.

Moștenirea totdeauna se primește cu sarcini cu tot. Cine primește averea trebuie să primească dară și datoriile celui răposat, însă numai în măsura averii moștenite. Dacă rămâne adecă după cineva avere mai puțină decât îi fac datoriile, moștenitorii au datoriță a plăti datoriile numai din prețul averii moștenite, ear' nu și din averea lor proprie.

FOIȚA.

Poesii populare.

Culese de *Petru Ghejii*, june din *Ternova*.

Frunză verde lămăiță,
Auzi dragă tu fetiță,
Fă-ți pieptul o grădinuță
Și brațele lubeniță
Și gura o fântăniță,
Măselele petricele
Și buzele gădurele,
Și limba un isvorel
Să m'adâp mândro din el,
Și seara și dimineața
Și peste toată vieța.

Foaie verde de trifoi,
Am plecat mândro de Joi
Și par'că-s dus de-un an-doi;
De nu ți-ar fi mândră dor,
N'ai veni după obor,

Tremurând cu capul gol.
De nu ți-ar fi mândră milă,
N'ai veni după grădină,
Tremurând cu furca 'n mână.

Frunză verde, floricele,
Eu cu dor, mândra cu jele,
Amândoi cu inimi rele.
Frunză verde iederea,
Așa-mi zise mândra mea:
„Tu te duci, badeo, sărace,
„Dar' cu dorul tău ce-oi face?“

Frunză verde măghieran,
Eu mândrii așa-i ziceam:
„Tu vei face mândră bine,
„Că rămâi în sat la tine,
„Mai găsești ficiori ca mine;
„Numai eu voi face rău,
„Că mă duc din satul meu,
„N'aflu mândră 'n chipul tău;
„Și mă duc mândră departe,
„Multe ape ne-or desparte,
„Multe apă și o dumbrăviță,
„Greu e dorul de fetiță“.

Bate Doamne Neamțu 'ndată,
Când ia ficior dela tată
Și draguțul dela fată,
Că vine Dăminea,
Și n'are cin' o juca
Și 'n casă cin' o băga.

Frunză verde sălcioare,
N'am în lume sărbătoare
Bat-o crucea ursitoare,
Care m'a urșit pe mine,
Să n'am nici un cias cu bine,
De mă duc în ori-ce parte
De iubit eu nu am parte,
Ce iubesc maichii nu-i place,
De-ar plăcea maichii ca mie,
M'aș duce la cununie.
Vai de mine cum m'aș duce,
Nici cu cai nu m'ar ajunge.

Dacă ar fi să mă 'nsor
După care nu mi dor,
Merg-aș merge, n'am putere,
Puterea din mine pierde,
Că decât c'urita 'n casă

Ca să aibă copiii drept de moștenire legală după părinții lor, e de lipsă ca să fie născuți din pat legiuit, ori dacă sînt din pat nelegiuit, să fie înainte de moartea părinților declarați de legitimi. Legitimarea se întîmplă prin căsătorie. Copilul poate fi născut din pat nelegiuit, în clipa însă în care aceia cari 'l-au născut se leagă prin căsătorie, copilul se face legitim și intră în toate drepturile copiilor legiuiți.

Cea mai mare greșeală, și cel mai mare păcat îl fac dar' toți aceia, cari trăesc în concubinată necununată și nu se căsătoresc, ca să dea copiilor cel puțin un nume recunoscut și din partea bisericii și legii. În șirul copiilor legitimi mai intră apoi și copiii adoptați, așa numiții „copii de suflet”, însă numai atunci, dacă adoptarea s'a făcut în toată regula, și după-cum hotărăsc legile țerii. Drept de moștenire legală mai are și veduva ori veduvul, și adică după împregiurări, în forme mai multe și deosebite.

Când răposatul nu are copii, nu are părinți și nu are rudeni care se trag din părinți, averea întregă trece la veduvă. Averea câștigată din sirguintă proprie, adică averea care nu e moștenită dela părinți, trece și atunci la veduvă, când răposatul are părinți, dar' nu are copii. Astea sînt cazuri rari; de obicei însă, veduva moștenește parte dreaptă cu copiii, adică unde sînt trei copii averea se împarte în patru, o parte se face veduvei, ear' celelalte trei sînt ale copiilor. Dacă copii sînt minoreni, veduva are dreptul se folosească întreaga avere, fără a da cuiva socoteală despre venite, e datoare se grijească de creșterea copiilor amăsura stării averii moștenite.

Afară de aceasta veduva, după legi, mai are un drept, așa numitul „drept vidual”, adică dreptul de a rămîne și mai departe în casa bărbatului ei, a locui aci, a primi aci susținerea cuvenită, și în cas dacă s'ar mărita de nou, a 'i-se da

din averea bărbatului cheltuelile căsătoriei. După-ce veduva s'a măritat de nou, dreptul acesta al ei înceată. Tot astfel 'i-se șterge dreptul acesta și atunci, când ar fi fost despărțită de bărbat pe calea legii. Dacă însă a fost numai fugită dela bărbat și legea nu a adus nici o hotărîre împotriva ei, dreptul vidual nu 'i-se poate răpi, nici nu 'i-se poate scurta.

Avem o parte de țeară, în care moștenirea nu se face după legile țerii noastre, ci după legile austriace. Așa de pildă granița din Bănatul timișan. Aci veduva moștenește în următorul chip: dacă nu sînt copii, a patra parte din averea rămasă de bărbat o capătă veduva, nu însă pentru totdeauna, ci numai spre folosință; ear' dacă sînt copii, 'i-se face și veduvei o parte egală cu a copiilor, cu drept de proprietate, adică așa, ca pentru totdeauna să fie a ei.

Am aflat de bine a mai adăuga și aceste lucruri la cele spuse în articolii premergători, ca în chipul acesta cetitorii să fie pe deplin luminați în afaceri de moștenire. Cred, că bunii cetitori au înțeles bine aceea-ce le-am spus, ear' dacă unul ori altul mai are ceva nedumerire, să se adreseze cu întrebare către redacțiunea acestei foi și 'i-se va răspunde deosebit.

Brutus.

— Din trecutul nostru. —

Mihaiu-Viteazul.

(Istoria Țerii-Românești).

Am spus în numărul trecut, că Mihaiu-Vodă, câștigînd bătăia dela Șelimbăr, a supus întreg Ardealul și a intrat cu mare pompă în capitala țerii Alba Iulia.

Acest lucru este așa de mare însemnătate pentru neamul nostru și ne umple inima cu atîta bucurie, și fală națională, încât nu putem să trecem mai departe, fără ca să nu dăm despre el o descriere mai amănunțită.

Eată cum ne spune *Nicolae Bălcescu*, care a scris în o carte vieța lui Mihaiu-Vodă-Viteazul, că s'a făcut supunerea Ardealului și intrarea lui Mihaiu în Alba-Iulia:

Mihaiu-Vodă ridicându-'și tabăra dela Șelimbăr înainte cu încetul spre Alba-Iulia. Prin toate orașele pe unde trecu prin cale, locuitorii alergau înainte cu daruri, trăgînd puști în semn de veselie și primindu-'l cu mare dragoste și însuflețire. Apropiîndu-se de Belgrad, locuitorii orașului și ai județului îl întîmpinară cale de o milă înainte cu multă cinste și daruri. În capul lor era vlădicul catolic Dimitrie Naprazdi, încungiurat de tot clerul seu. El felicită în numele poporului pe domn de sosirea sa, urîndu-'i tot felul de fericiri, o domnie vecinică asupra țerii Ardealului ce el dobîndise cu sabia, o vieță îndelungată și isbânzi multe, cari să se adăuge unele peste altele. În aceeași zi, Luni, 1 Nov. Mihaiu-Vodă intră cu mare pompă în capitala Ardealului. Dorința ce adese avea de a face întipărire asupra popoarelor printr'o strălucită priveliște, făcu pe Mihaiu de puse în această intrare triumfală o podoabă neauzită în părțile noastre. Intrarea s'a făcut prin poarta Sfîntului George. Dela această poartă până la palatul domnesc stăteau înșirați ostașii de ambe părțile călii, în mai multe rînduri, în dosul cărora se grămădise mii de mii de popor. Înainte venea episcopul și clerul seu, căpeteniile orașului, apoi o bandă de musică, care se compunea de opt trîmbițe, de atâtea tobe de oțel și de un bun număr de flaute și fluiere. În urma muzicii venia Mihaiu călare pe un mărșă cal alb. Opt copii de casă (gardă), investiți cu mare pompă, încungiurau calul domnului.

Mihaiu purta pe cap un calpac împodobit cu pene negre de cocor, legate cu o copciă de aur; o mantie lungă de mătăasă țesută cu fir, avînd pe de lături țesuți vulturi de aur; o tunică albă de aceeași materie; lungi ciorapi de mătăasă

Mai bine cu boala 'n oase,
De boală doftor mă scoate,
Dar' de urît nu mă poate
Făr' decît hoța de moarte.

Frunză verde floricea,
Vai săracă cătana,
Cînd aude porunca
Lasă prînzul și cina,
Și descultă opinca
Și incaltă papucul
Și ia drumul de-alungul,
Și de-a lungul și de-a latul
Pîn' ajunge la 'mpăratul.

*

Calese din Munții-Apuseni de Ioan Birlea, june din Mogoș, acum priveghitor de mine în Botez.

Trecui valea Moldova,
La Lina, la veduva,
Legaiu murgul la fereastă,
Mă băgaiu la Lina 'n casă;
Cînd era gura mai dulce,
Pe bărbat dracu-'l aduce.
Io-'l întreb că ce și cum?

El își face palma pumn.
Io-'l întreb de sănătate,
El îmi dă cu muchea 'n spate.
Io-'l întreb de sănătos,
El cată parul de gros.
Luai țundra, plecai fuga,
Prin tină până-'n genunche
Și-'mi părea că merg pe punte,
La drumul cu cotituri,
Mă-omora cu sburături,
Și în loc de sărutate
Nu puteam de scărpinate.

Spune mîndră-adevărat
Căți voinici te-au sărutat?
D'apoi căți să mă sărute,
Căți umblă vara pe munte.
Și mai mari și mai mărunt,
Și cuminte și bolunzi.
Unul ca de seama mea,
Era cu cămșa rea,
M'au mai sărutat vr'o doi
Și-au fost cu cioarecii răi;
M'au mai sărutat vr'o trii,

Niște ciufuri de copii;
M'au mai sărutat vr'o patru
Și-acei-au fost din alt satu;
M'au mai sărutat vr'o cinci
Și-aceia n'au fost de-aici;
Și 'mi-au mai venit vr'o șeasă,
Dar' atunci n'am fost acasă;
Numai cinci sînt cu opinci
Și vr'o zece-'s cu țipici,
Numai cinci sînt cu călțoni
Și vr'o cincisprezece domni.

Frunză verde de smochine,
Cînd porniu mîndră la tine
Fuse vremea 'ntunecoasă,
Nimeriiu la altă casă,
La o buhă spărioasă;
Cînd o mîni la vaci să mulgă,
Vacile o iau la fugă;
Cînd o mîni la boi să 'ntoarne;
Boii stau s'o iee 'n coarne,
Eși bărbate pîn' afară,
Vacile tale m'omorară;
Eși bărbate pîn' în prag,

albi cusuți cu petri scumpe și cisme de pele galbine, de brâu atirna o sabie (paloș) împodobită cu aur și rubine.

O ceată de zece lăutari urma îndată după domn, cântând cântece naționale. Opt soldați duceau de frâu opt cai acoperiți cu șele prețioase, lucrute în aur și argint și împodobiți la cap cu pene mari. Apoi venea o mulțime de boieri și oficeri străluciți, toți călări, și o numeroasă trupă de soldați. Lângă doma se purtau steagurile lui Andreiu Báthori, luate în bătălia dela Șelimbăr. Ele erau desfăcute și plecate spre pământ în semn că Ardealul este supus.

Astfel în mijlocul sunetului trîmbițelor, tobelor și altor instrumente, în sunetul clopotelor și în vuetul tunurilor, cu care se uniau strigările de bucurie ale poporului, intră Mihai în capitala Ardealului și trase la palatul domnesc.

Toată ostășimea se împărți în liniște și cu rînduială prin ospetării și casele locuitorilor fără a face nici o pagubă sau vătămăre nimărui. Nimeni n'ar fi îndrăznit a face vre-un rău, știind pe strașnicul domn acolega.

Exemplul Belgrădenilor fu urmat de locuitorii tuturor orașelor țerii, cari se grăbiră a trimite deputații la Mihai spre a-i aduce închinăciunile și credința lor și a cere mila și ocrotirea lui. Cetatea Clujului la cea dintâiu poruncă ce 'i-se făcu, se închină la 4 Noemvrie și primi în garnisoană 1000 soldați sub comanda banului Mihalcea. Mihai porni 3000 soldați spre a aduce la supunere toată țeara de jos, și într'aceeași vreme scoase un decret deosebit, prin care făgăduia mila și iertarea sa la toți de o potrivă, de ori-ce treaptă ar fi, cari vor depune jos armele și vor asculta de d'nsul și de generalii sei. Astfel toată țeara Ardealului până la Solnoc era acum supusă lui Mihai. Mihai începui a purta titlul următor: „Mihai voevodul Țerii Românești, al sfințitei maiestăți cesaro-crăiesci consiliar

și locuitor asupra Ardealului și al oastei Maiestății Sale dincoace de Ardeal și de părțile lui supuse, căpitan“.

Cumpărați „Călimdarul Poporului“.

Iarna a sosit, cu nopțile sale lungi și geroase. Munca câmpului s'a restrîns, a încetat în mare parte și omul dela țeară are acum mai multă vreme a se lumina, a 'și înmulți cunoștințele sale, cu *cetitul*.

În serile lungi de iarnă, când afară ninge și viscoleşte, cel mai plăcut și folositor lucru este a ceti, a ne lumina mintea și astfel a nu perde vremea înzădar.

Cetiți, mereu cetiți, când aveți vreme.

Pe vremea aceasta, când se apropie Crăciunul și Anul-nou, cartea cea mai căutată e „Călimdarul“. Fie-care om trebuie să aibă în casa sa un călimdar, căci în el găsește multe povește, multe lucruri folositoare.

Când e vorba să alegeți între Călimdare, apoi negreșit că vei alege și vei cumpăra pe cel mai bun, cel mai folositor, cel mai românesc și totodată cel mai ieftin călimdar. Acesta e „Călimdarul Poporului“. El nu e făcut, ca alte călimdare, cu scopul de a face câștig din el, ci e făcut, ca poporul să aibă un Călimdar în toate privințele corăspunzător și potrivit.

Dovadă despre aceasta este trecutul lui. De doisprezece ani, de când ese, a fost cel mai căutat între Călimdarele noastre, dovadă că a fost cel mai potrivit.

Călimdarul de pe 1897 însă le întrece pe toate cele de mai înainte, avînd un cuprins ales și partea literară cu o coală mai bogată, ca în anii trecuți.

Întreg Călimdarul, după cuprinsul seu, are coloritul sau *înfășoșarea de național-poporal*, prin ce asemenea întrece celelalte Călimdare ale noastre.

Materialul Călimdarului e nou, ales, plăcut și cu învățături, ear' limba ușoară, limpede și poporală, așa că ori-cine o pricepe.

Față de anii trecuți, în „Călimdarul pop.“ pe 1897 dăm de două lucruri nouă și de mare însemnătate pentru oamenii dela țeară, anume se fac cunoscuți căliva scriitori de frunte ai noștri, cu unele scrieri de ale lor și se descriu *întîmplările de căpetenie ale vieții noastre naționale*, din Ianuarie 1896 până acum în toamnă. Acesta e „Răvașul nostru“ care singur în Călimdarul nostru se află. „Răvașul nostru“,

este ca o foaie, care ese odată în un an, și arată totul, ce s'a petrecut într'un an, precum arată „Foaia Poporului“ ce s'a petrecut în o săptămână și „Tribuna“ ce s'a petrecut în o zi. Cei ce cumpără deci Călimdarul primesc în cinste foaia anuală „Răvașul nostru“, ca *supliment, cuprins în Călimdar*.

Din bogatul cuprins literar, amintim:

Biografia dlui Dr. I. Rațiu, împodobită cu două portrete ale d-sale, unul dela 1861, în costum național, al doilea dela 1896 (după cea din urmă fotografie).

Ea ne dă o viață și strălucită icoană despre viața venerabilului president al partidului național, ca *pildă, cum se luptăm și se muncim pentru neam*.

Biografiei îi urmează niște drăgălașe „istorioare despre porumbi“; poesii de Ioan Nenițescu; anecdote de Dumitru Stăncescu; o bucată lilerară despre mintosul Anton Pann, cu o „povestea vorbii“ despre „pricini de judecări“; scrieri („Dimineața și seara“) de doamna Colomb; o bucată literară despre poetul bănașan Victor Vlad (Delamarina), cu două poesii de un haz nespus, scrise în limba logojănească.

Cu aceasta se sfîrșește partea literară a Călimdarului, urmînd articolul „Răvașul nostru“ de Ioan Scurtu, pe 12 pagine, despre care am făcut pomenire mai sus.

Partea economică și calendaristică, despre sărbători, posturi, întunecimi, tîrguri, poște ș. a. a călimdarului deasemenea e lucrată cu pricepere și îngrijire,

Călimdarul Poporului e cel mai ieftin între călimdarele noastre, costînd numai 20 cr. Dacă luăm în seamă taxa de 6 cr. timbru pentru fiecare exemplar, și rabatul ce se dă librarilor la vînzarea lui, pentru facere și tipărire rămân numai 10 cr.

„Călimdarul Poporului“ n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească, atât e el de bun, bogat, plăcut și ieftin.

De aceea venim și cu drag îl recomanăm iubitorilor noștri cetitori, nu numai ca fiecare să 'și-l cumpere, dar 'și-l și lățească pe la cunoscuți, unde el încă n'ar fi intrat.

DIN LUME.

Desvélirile lui Bismarck.

Vestitele desvéliri politice ale lui Bismarck nu conținesc de loc. „*Neueste Nachrichten*“, foaia care încă stă în foarte strînse legături cu Bismarck, aduce știrea uimitoare, că, asemenea învoelii dintre *Germania și Rusia și între Italia și Rusia* a fost o învoială până la 1891.

Slabă ispravă mai e și de întreita alianță dintre Germania, Italia și Austro-Ungaria, dacă cele două dintâiu au încheiat fiecare în taină învoeli împotriva celei din urmă!

Noue măceluri în Turcia.

Pe zi ce merge se vede tot mai lămurit, că Turcia a ajuns pe doaga morții și că nu-i chip să fie scăpată, de a-i face rînduială și pace cestelalte mari puteri din Europa. Puținul cât îl drege ici-colea stăpînirea turcească e în scurtă vreme din nou dărîmat și mai rău ca mai înainte.

Vacile tale mă sparg;
Când o vîd în gura șurii,
Gîndesc că-i mama pădurii,
Stau să iau muchea săcurii
S'o lovesc în cerul gurii;
Eși afară tu jdiuptită
Să-mi iau alta mai chichită,
Eși afară tu jdiupoasă
Să-mi iau alta mai frumoasă;
Mergi la dracu tu om prost,
Că-mi vine alta din jos,
Cu verigi și cu inele
Nu ca tine cu obele,
Mai cuminte și frumoasă,
Nu ca tine obeloasă,
Mai de viță, mai de neam
Nu ca tine de Țigan.

Până eram junișan,
Măcar încătrău porneam,
Fetele cum mă vedea,
Ferestriile deschidea
Și babele s'ascundea,
Nevestele 'n cale-mi eșia
Și pe mine mă 'ntreba:

Unde mergi tu, măi vomice,
Cu mustețele sueite,
Cu sprâncenele barite;
Și-apoi dacă mă 'nsurau,
Mă-ar încătrău porneam,
Fetele cum mă vedea,
Ferestriile le 'nchidea
Și din gînd mă suduia;
Nevestele s'ascundea,
Babele 'n cale-mi eșia
Și pe mine mă 'ntreba:
Unde mergi tu necăjite,
Cu sprâncenele pâlrite,
Cu mustețele tăplite.

Tot trecînd la mândra dealul
'Mi-s'a despotcovit calul,
Da nu-i vina calului,
Nici a potcovarului,
Ci e vina mândrii mele
C'o pus casa 'n petricele,
Și e vina tot a mea
Că prea des m'am dus la ea.

Așa se vestește din Constantino-pol, că în 7 Noemvrie st. n. s'a petrecut earăși un groaznic măcel al sërmanilor Armeni din orașul *Everek*, în Asia-mică. Anume o mulțime de Armeni, neîncetat prigonți de Turci, se năpustiră asupra unei bisericețe turcești și aruncară bombe între Turcii din oraș. Urmarea a fost o încăierare înverșunată între Turci și Armeni. *Trei mii de Armeni și 200 de Turci au fost omorâți.* Soldații turcești veniră se pună capăt măcelului abia după-ce întreg orașul a fost pustiit.

SCRISORI.

Sfințire de biserică.

Vaşcău, 16 Noemvrie 1896.

On. Domnule Redactor!

În comuna *Verzarul-de-jos* (lângă Cou, comitatul B horului) s'a săvârșit în ziua de 15 Noemvrie c. sfințirea bisericii de nou reparate, sub conducerea protopopului Coului *Vasile Papp*, încredințatul preabunului nostru episcop Ioan Mețianu, însoțit de preoții Ioan Coroju din Cou și Petru Dalea din Serbești, și fiind de față și mai mulți învățători din cerc. În ziua pomenită des-de-dimineată se vedeau venind credincioși către sfânta biserică din comunele din giur, în așa număr de frumos, încât abia au încăput în biserică, deși e destul de mare.

După sfânta liturgie domnul protopop a rostit o predică frumoasă și foarte potrivită, apoi a sfințit așa numitele jertfe „*pause*“. Cu aceasta sfârșindu-se ceremoniile, poporul credincios s'a îndepărtat la vetrele sale, ducând fiecare câte 3—4 oaspeți din comunele din giur, ca să-i găzduiască.

Preoțimea și inteligența au fost chemați la prânz la primarul comunal *Alexandru Gavra*. În decursul prânzului s'au rostit mai multe toasturi (vorbi), între cari dl protopop V. Papp a ținut unul întru sănătatea și lungirea vieții preabunului episcop Ioan Mețianu al Aradului, părintele Ioan Coroju (din Cou) pentru poporul credincios, dascălul Vasile Sala întru sănătatea protopopului, ear' evlaviosul neguțetor și mare proprietar din V. Bărești *Alexandru Dancu*, pentru comitetul parochial, laudând în deosebi vrednicia primarului *Alex. Gavra* și a epitropilor primari *Mihaiu Ciura* și *G. Miclea*, cari au fost cei mai mari spriginitori la lucrul cu repararea bisericii.

Nu pot trece cu vederea, ca să nu aduc cea mai ferbinte mulțumită și laudă bravului primar, care de când e primar a mai cumpărat o grădină nu departe de biserică, unde și-a pus de gând să zidească școala, ce până acum nu o au.

Eată ce face zelul și dragostea, cine o are către biserică și cauzele noastre; eată ce rod plăcut aduc ele.

Laudă se cuvine unor astfel de oameni.

Purtare pizmașă.

Bozoviciu, 21 Noemvrie n.

În nr. 13 al mult prețuitului ziar „*Foia Poporului*“ a eșit o scrisoare a cărei titlă e: *Uniți să fim.* În această scrisoare între altele se zice *uniți să fim în cuget și simțiri.*

Bine ar fi fost, dacă ar fi auzit toate urechile acest nobil îndemn, căci el de multe rele ne-ar fi scutit și iată că nu s'ar întâmpla niște atari fapte păgubitoare binelui obștesc, ca și la noi.

În comuna noastră *Bozoviciu* n'au ființat nici-odată vre-un cor adevărat, deși în anul 1890 s'a făcut niște probe de către învățătorul *Vasile Rusu*, dar' toate acestea n'au avut nici un rezultat. La începutul anului 1895, harnicul și zelosul *Richard Cvaciac* a înființat de nou un cor bisericesc.

Deși susnumitul *Cvaciac* e neamț, cu toate acestea corul condus de d'nsul a adus un rezultat atât de bun, încât la prima cântare, la sfintele Paști, poporul, setos de cultură, la auzul liturgiei cântată cu atâta frumusețe, a fost foarte pătruns și a ascultat cu lacrimă în ochi ceremoniile înălțate către atotputernicul *Dumnez-u.*

Numai unul era, care se vede, că urea pe conducător pentru hărnicia lui.

Și durere, că chiar acesta e pus a conduce peopul pe calea cea bună; acesta e învățătorul dela școala noastră comunală (română, grănițară.) Și el e pismaș nu numai conducătorului, ci și corului și fiindcă d'nsul nu e în stare a diriga corul nostru bisericesc, urește pe toți a ei băbați, cari se nisuesc a face în comuna noastră un cor adevărat.

Dar' nu numai că urește el corul, ci îl împedecă întru înaintarea lui. Corul de regulă ținea probe în școala noastră comunală, și ce să vezi, cinstitul învățător nu voește a mai lăsa corul ca să-și țină probele sale în școală. Dar' oare e cu drept, ca asupra școalei, care e făcută din sudoarea poporului, astăzi să dispună un atare învățător pismaș?

Din îndemnul lui și priu învățăturile lui, învățătoarea care se află la școala comunală de fetețe, asemenea a încuiat ușile școalei și cu toate rugămintele nu voește a le deschide pentru-ca corul se poată învăța.

Aceasta e unire frățească, dle învățător? În loc să îndemni pe coriști la urmarea călii începute, îi desprețuești. În loc să deschizi ușile școalei și să te bucuri de înaintare, d-ta îi împedeci!

Mi-am ținut de datorință, domnule Redactor, a aduce la cunoștința cetitorilor purtarea răutăcioasă a învățătorului nostru, de care numai rușina să poate!

Unul dintre coriști.

CRONICĂ.

Hramul bisericii *Mihaiu-Vodă.*

În ziua sf. arhangheli *Gregoriu* și *Mihail* s'a sărbătorit hramul bisericii *Mihaiu-Vodă din București*, zidită de marele domn *Mihaiu-Viteazul*. La slujba dumnezească a luat parte o mare mulțime de oameni și studenți dela școalele înalte. La sfârșitul slujbei doi dintre acestia, d-nii *Miculescu* și *Butoianu* au ținut cuvântări frumoase, arătând însemnătatea zilei în istoria noastră națională.

Ziua numelui episcopului *Pavel.*

Ziua sf. arhangheli *Mihail* și *Gavriil* a fost sărbătorită în *Beiuș* foarte frumos, fiind ziua numelui patronului școalelor de acolo. Despre aceste sărbări se scrie „*Tribunei*“ că ele au reușit în estan mai pompoase decât ori-când. Atât gimnasiul, cât și noul „*Internat de fetețe*“ au ținut să-și arete în chip sărbătoresc înbirea și recunoștința față de bunul lor patron.

În 19 Nov., la 4 ore d. a., s'a ținut în capela internatului „*Pavelian*“ de fetețe în-

seratul. După sfârșirea acestuia s'a ținut o ședință sărbătorească în sala institutului. După cuvântul de deschidere, rostit de d-șoara directoare *Octavia Stolojan*, elevele internatului au spus orății și cântări.

În 20 Nov., la 9 ore, după sfânta liturgie s'a ținut în sala gimnasiului o ședință cu orății, declamări de poezii și cântări.

Pentru grănițerii din Severin.

Pe Joi, 3 Decemvrie a. c., este chemată o adunare a grănițerilor români din Severin la *Caransebeș*, spre a se sfătui în cauza ocupațiilor din islazele comunale. La adunare au să iee parte din fiecare comună câte doi bărbați de încredere.

Supărare — de giaba. Ziarul ungurese *Pesti Napló* și alte foi ungurești earăși s'au supărat foc pe foile franceze și eată de ce: Cineva scrie mai deunăzi un articol despre Unguri în ziarul „*L'Europe*“ din Paris. Ungurii erau arătați ca niște oameni, cari trăsese de pe spatele națiunilor nemaghiare. Autorul arată, că marele bărbat de stat al Ungariei, *Deák* era Român și se numise *Pescariu*, ear' *Rákoczi*, principele maghiar al Ardealului era și el de obârșie română și se numia *Răcuciu*!... Supărarea foilor maghiare e zădarnică, de oare-ce foia „*L'Europe*“ adevăr a scris!

Sfințire de biserică. „*Tribunei*“ i-se scrie din *Somoșcheșiu* (comit. Aradului), că în 15 Noemvrie n. s'a sfințit acolo noua biserică gr.-or. română — o zidire pompoasă și măreață, care face mare cinste poporului din aceea comună, atât pentru jertfele ce le-a adus bisericii, ridicând acest frumos lăcaș de rugăcină, cât și pentru gustul bun dovedit la statorirea planului după-care s'a clădit această zidire. Actul sfințirii l-a săvârșit *Preacuviosia* Sa părintele protosincol *Augustin Hamza*, ca încredințat al P. S. Sale Episc. *Ioan Mețianu* cu șese preoți și de diaconul din Arad *Valeriu Magdu*. Părintele protosincol a rostit o cuvântare potrivită, care a pătruns poporul. A urmat prânzul, sub decursul căruia s'au rostit mai multe vorbiri frumoase.

Din Frata. În nrul. 43 al „*Foii Poporului*“ s'a publicat o scrisoare din *Frata*, în care s'a arătat că preotul *T. Iulian* despre care altcum se știe că e bun Român, nu ar spriginii bolta românească din sat a neguțetorului *Gregoiu Avram*.

La aceste ni-se scrie, că poporul a spriginit pe acest neguțetor, dar' de oare-ce de-o vreme încoace vinde prea scump și trage pe oameni. Incepe a-l părăsi și din această pricină nu cumpără nici preotul *Iulian* dela el. Mai este în sat un neguțetor român, *Petru Zehan*; dela acesta cumpără preotul numit. După-cum ni-se scrie, *Gr. Avram* e mare protivnic al acestuia.

Dăm loc acestei știri, care dacă e adevărată, ne face bucurie, că preotul tot dela un Român cumpără, precum i-e dator. Vedem însă cu durerea și aceea, că cât de stricăcioasă ne sânt pîma și nefoțelegerile; că aceste s'au ivit între preot și neguțetorul *Avram*, apoi între cei doi neguțetori, se vede din cele ce ni-se scriu. Și cine se va bucura și cine va trage folos din aceasta? *Ovreeii din Frata*

Ar fi vremea, se înțelege odată frunțasii gâtelor, că asta nu e bine și dacă sânt două sau trei bolți române în un sat, toate să le spriginească și în boltă străina se nu calce. Numai atunci vom fi noi Români Români cum se cade!

Prigoniri prin ai nostri. În 14. Noembrie c. a fost chemat la oficiul protopretorului din *Teregova* judele comunal *Nicolae Ienea* din comuna grănițrească *Verendin*, denunțat de nevrednicul învățator de acolo *Nicolae Budescu*, că în vremea Memorandului ar fi atârnat poporul, ar fi fost la Cluj și ar mai fi săvârșit câteva asemenea păcate „patriotice”. Toate denunțările s'au dovedit însă de neadevurate. Astfel renegatul *Budescu* a rămas cu un „merit patriotic” mai puțin.

Vin lupii! Nici bine nu s'au așternut cei dintâi fulgi de neaună pe pământ și fiarele iernii, lupii, încep a-și părăsi deja răstoacele lor și a da ocol comunelor. În cercul *Halmagiului* spre pildă, în giurul comunelor *Vidra*, *Aciuva*, *Lazuri*, *Brusturi*, *Luncșoara* și *Halmagi* s'a ivit de curând o haită numeroasă de lupi, cari sânt atât de cutezători, încât ziua în ameză mare atacă oile și caii dela pășunat. Așa în Lunia trecută au sfâșiat doi cai din *Aciuva*, ear' în *Brusturi* și *Luncșoara* au pătuns în ocoluri, făcând mari pustiiri între oi. Frica populației din părțile acelea e atât de mare, încât nimeni nu îndrăznește a trece peste marginile comunei. Protopretorul a cerut administrației comitatului să se facă o goană împotriva flămânziilor lupi.

Cununie. În 27 Noembrie a. c. s'a cununat în biserica română gr.-or. din *Drăgănești*, tinărul *Ioan Coroiu* din *V. Bărești*, cu d-șoara *Sofie Rojty*, fiica notarului comunal *Aron Rojty* din *Drăgănești*, cumetrii fiind învățatorul *V. Sala* cu soția sa *Iuliana*. Părintele cununător *Ilie Lucața*, a rostit cu acest privilegiu o vorbire foarte frumoasă părechii nouă.

O vulpe de 30 de ani. În pădurea orașului *Nanen* a fost pușcată, zilele trecute o vulpe, care purta la grumazi o tăbliță cu următoarele cuvinte: „*Königrätz*, 3 Iulie, 1866”. Cercetându-se cum a ajuns tăblița la vulpe, s'a aflat, că vulpea ca puia a fost prinsă în pădurea dela *Königrätz* de cătră un soldat prusiac, după lupta întâmplată la acest oraș, la care în 1866 au luat parte și mulți fiefiori de ai nostri. El a dus-o la *Berlin*, 'i-a pus tăblița la grumazi, însemnând ziua și anul, când a prins-o și a voit se o îmblânzească. Vulpea însă a fugit în curând și de atunci a trăit prin păduri peste 30 ani, fără să fie pușcată până acum de vânători.

Cas de moarte. *Anastasia Pop* n. *Bodocanu*, ca soție, cu fii sei: *Aureliu*, *Corneliu* și *Romul Pop*, cu soția sa *Marina*, în numele tuturor rudeniilor anunță cu inima frântă și plină de durere, că scumpul soț, tată și consăngean *Georgiu Popu*, preot gr.-cat al *Sucia-gului*, după un morb îndelungat, în anul etății al 53-lea, ear' al căsătoriei fericite al 33-lea, în 15 Noembrie st. n. a. c., la 3 ore după ameză, 'și-a dat nobilul suflet în mâinile Atotputernicului. Osemintele rēcite s'au pus la odihna vecinică în 17 Noembrie st. n., la 2 ore p. m., în cimiterul din *Sucia*.

— În 1 Noembrie a. c., la 7 ore seara, a încetat din viață harnica econoamă, înțeleapta mamă și buna Română: *Maria S. Banciu*, în urma unei boale scurte, în vîrstă de 73 ani. Pe răposata o deplânge soțul ei *Samoilă Banciu*, apoi *Samoilă Banciu* primar, *Ioan Banciu*, inv., *Nicolae Banciu*, vighil-silv., *George Banciu* și *Maria Banciu* măr. Lupu ca fii, precum și alte numeroase neamuri, prieteni și cunoscuți. — Fie-le țărîna ușoară și pomenirea neuitată!

Episcop osândit la moarte. În săptămâna trecută tribunalul din *Constantinopol*, orașul cel mai de frunte al *Turciei*, a osândit la moarte pe episcopul armean *Aarköz*, acusat, că a luat și el parte la turburările săvârșite de rēculații armeni în 26 August, anul acesta.

Ministrul căilor ferate. Se vestește, că și la noi se va întemeia un nou minister, întocmai ca în *Austria*, care va fi mai marele căilor ferate ungare. Această învoire e vorba să se facă cât de curînd, poate chiar dela anul-nou.

S'a omorît de groaza Zugsführerului. În cetatea *Aradului* s'a împușcat săptămâna trecută recrutul *Alexă Popa* din *Sintea*. El a fost dus în cea mai desperată stare la spital. Pe drum nefericitul a rugat pe soții sei să-l omoare. La cercetare n'a putut rosti decât cuvîntul „*zugsführer*”, apoi a murit.

Rēsplată — unei bețive. Societatea din *Paris*, numită „*academia franceză*”, rēsplatește an de an pe câte unul din locuitorii cei mai plini de virtute ai *Franciei*, dându-le 500 de franci, lăsați anume în acest scop. Alegerea a căzut în anul acesta pe o femeie din orașul *Mendon*, numită *Hardonnin*, care deși foarte săracă, a luat de suflet și a crescut totuși zece copilași orfani. În *Mendon* locuiește însă încă o femeie cu numele *Hardonnin*, care nu stă în nici o înrîdire cu cea aleasă. Din greșeala unui postar banii ajunseră la mîna acestei femei, care-i o bețivană de frunte. Aceasta în câteva zile a dat toți banii la cărcimele din oraș. Greșala s'a aflat însă nu peste mult și *academia* a trimis alți 500 de franci, îngrijindu-se acum să ajungă sigur la mîna femeiei cu adevărat vrednică de acești bani.

Nouă cale ferată. Căile ferate din *Bănat* s'au mai înmulțit cu o nouă cale ferată vicinală, cea dintre *Timișoara* și *Buziaș*, care s'a deschis la 19 Noembrie n.

În vîrstă. Tinera femeie *Kurz* din *Viena* a săvârșit zilele acestea un fapt groaznic. Ajunsă în cea mai neagră lipsă și-a luat cu sine cei doi copilași și împreună cu ei s'a aruncat în *Dunăre*. Copilașii s'au înecat, mama însă a fost scoasă și dusă la poliție, unde abia după o jumătate de cias putu vorbi, mărturisind, că lipsa și foamea a îndemnat-o la desnădăjduitul pas.

Vîrstă înaintată. Zilele acestea au murit două țerance române în vîrstă înaintată. Una cu numele *Roza Luca*, a murit în *Conop* (comitatul *Aradului*), în vîrstă de 112 ani. Ea a avut nouă copii, dintre cari numai cel mai tinăr, *Pavel*, trăiește, care și el e om bătrîn, în vîrstă de 76 ani. — Ceealaltă, *Ana Petruț*, a murit în *S. Miclăușul-mare*, în vîrstă de 106 ani.

Știri mărunte. În *Turcia* a fost mare foc de păduri, au ars pădurile de pe țermul mării *Marmora* din trei cercuri. *Paguba* e foarte mare. — În *Sibiiu* a căzut cea dintâi zăpadă, *Sâmbătă*, în 21 Noembrie — În *Londra* a ars biserica „*Sf. George*”, unde se încheiau căsătoriile boierimii engleze. — În comuna *Bobalna* a fost *Mercuri*, în 18 Nov. un foc mare, arzînd vre-o 60 de case, șuri ș. a. — Bătrînul episcop *Ieronim* de *Roman* (*România*) a răposat săptămâna trecută.

Mai nou.

La temniță!

Osândiții români din Bocșa-montană, judecați la grele pedepse, pentru-că ar fi ars în primăvară steagul unguresc, au intrat Marți în temnița ungurească din Lugoș.

Le dorim tărîe de suflet și reîn-toarcere sănătoasă!

R Î S.

Ungurul înțelept.

Un Ungur venia la țîrg cu căruța încărcată. Căii îi erau slabi și oboșiți de drum. La intrare în oraș vămășul îl oprește și-l întreabă:

— *Ce ai în saci?*

Ungurul se pleacă la urechea vămășului și-i spune o vorbă încet.

— *N'am înțeles, mă, spune mai tare.*

Ungurul spune a doua-odă vorba, vămășul tot n'o aude.

— *Am ovēs, domnule, zise Ungurul a treia-odă, dar' foarte încet.*

— *Ei, dacă ai ovēs de ce nu vorbești mai tare?*

— *Ca să nu m'auză căii, domnule vămăș.*

POSTA REDACȚIEI.

Abonent nr. 6555 și 1477. E prea tărziu pentru publicare, de altcum am scris că numai prăpădiții au fost la *Iudapișta*, ceea-ce nici foile ungurești n'o tăgăduesc.

V. L. în *Bulgariu*. Este o afacere, pe care numai avocatul o poate deslega. Trimiteți-vă pe adv. d-voastre ori luați altul.

G. R. în *Șetin* (131.) Poesia și cele două „păcălituri” nu se pot publica. Poesia e slabă, păcăliturile nu sînt pentru de a fi scrise. — Porto la 10 că-lindare e 15 cr. „Că-lindarul ilustrat” se poate procura dela noi.

D. I. în *Iclănzul*. Poesiile lui *Andrieu Murășan* costă 1 fl. 67 cr. cu porto cu tot, se află la noi. Portretele despre care întrebă, acum nu se află de vînzare, le vom scoate însă noi, poate în „*Foia Pop.*”

Iacob P. în *Enciu* s. Pentru acțis recurează în scris la pretor. La scrisoarea d-tale din 1 Oct. am rēspons în nr. 42 la „*Posta red.*” Cetește acolo.

I. M. inv. în *Mihalț* (abon. nr. 577). Adresa dlui *Dr. Toma Ionescu* este: *Paris*, prof. la facultatea de medicină.

V. în *Baru-mare*. 1. Pentru aurire etc. scrieți la *bolta Kriszta és tărșa, Budapeșta, I. Lipot-u.* 2. Materie de aurit se află în bolți, unde se vînd vāpseli. 3. Împotriva nădușelii e bine să picuri pe apă ferbinte câțiva picuri de terpentin și să înghiți sau să tragi în piept aburii ce se fac.

M. Sc. în *V. S. Mih.* Mai așteaptă puțin; în curînd vei primi rēspons.

N. P. inv. în *Bărbos*. Mașinistul *Majerszky Barnabas* locuiește în *Nyiregyháza*.

I. Sp. în *Veștem*. Desmintirea d-tale a sosit prea tărziu pentru numărul acesta; se va publica în nrul viitor, dar' numai în extras.

I. R. comerc. în *Vucova*. Spune-i dlui părinte *A. C.* că cărțile s'au trimis atunci; se vede însă că s'au perdut și acum s'au trimis a doua-odă recomandate. — „*Poesiile populare*” trimise se vor publica, „*Darea mare*” însă nu, de oare-ce se află deja publicată. — „*Lumea ilustrată*” o poți abona la librăria *Herz* în *București*, sau și la redacția foii.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*. Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

De vânzare în comuna **Sărata**
(p. u. Akó-Porumbák, comit. Făgăraș)

O casă cu etaje.

În parterre este local **pentru prăvălie**, ear' în etaje 2 odăi pentru locuință. Pivniță mare și bună. 3 grajduri pentru vite.

Grădină mare cu pomi și pentru legume.

La câmp sunt 43 părțile de pământ arator.

Prețul 3600 fl. v. a.

Cei-ce doresc a cumpăra, sunt rugați a se adresa la proprietarul:

Gavriil Teposu,
în Sărata.

[2574] 2-3

"Sentinela" institut de economie și credit ca societate pe acțiune în Satul-nou (Pina Ujfalva) efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri spre fructificare solveste 6% și darea de venit. Direcțiunea.

[2398] 6-20

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu s: ață de vânzare

**TABLOUL
CONDAMNĂȚILOR POLITICI
PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.**
Prețul 2 fl.

Forta exact umblă
numai veritabilele orologe de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani; se află la
TUTU TEROS,
orologier, optic și proprietar de cel mai mare depozit de
orologe, giuvaere, mărfuri de aur și argint.
Edificiul „Transilvaniei“. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.
[1958] 15-20

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„LUGOȘANA“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare
sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- b) „ „ „ „ 60 „ „ 5 $\frac{1}{2}$ %;
- c) „ „ „ „ făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solveste institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 40—

Direcțiunea.

Unt de post!

Unt de post!

Un rezultat important al invențiunilor este:

Untul de nucă de cocos,

o unsoare vegetabilă de cea mai fină calitate.

O dulce mâncare de post!

Se poate întrebuința la pregătirea mâncărilor atât la cele de dulce, la cărnuri, fripturi, lăptării, cât și la cele de post. [2287] 12-20

Mai gustos și mai bun decât oleiul de oliv.

O singură încercare va convinge pe ori-și-cine despre bunătatea acestui excelent articol de traiu. Atestate dela capacități eminente, ca și **Dr. Benedict** din **Viena** dovedesc.

Fabricant: Iuliu Granichstädten,

Viena, XVI., Seeböckgasse 24.

Representant general pentru Ungaria:
Maurițiu Deutsch, Budapesta, VII., str. Rottenbiller 3.

La ori-ce întrebări se răspunde grabnic.

În Sibiu se poate procura exclusiv numai dela
„Prăvălia industriașilor români“, strada Cisnădiei nr. 27.

Unt de cocos.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.